

תשורה

תולדות חייו וסיפור קשריו המיוחדים של סב הכלה החסיד ר' מאיר נתן
הופשטיין ע"ה * מכתבים ותמונות מכ"ק אדמו"ר

—

משמחת החתונה של יונה מרדכי ויהודית רבקה דבורקין שי'
י"ט אלול תשע"ח, לונדון

פתח דבר

בשבח והודיה להשי"ת על חסדו הגדול, אשר זיכנו בשמחת נישואי צאצאינו החתן הרב **יונה מרדכי שיחי** עב"ג מרת **יהודית רבקה שתחי**, הננו מתכבדים בזאת להעניק תשורה - מזכרת לבני המשפחה ולאורחים הנכבדים שיחיו, כהבעת תודה על שהואילו להשתתף בשמחתנו.

*

תשורה זו נחלקת לארבעה חלקים:

(א) **"הקירוב הגדול והפנימי"** - הנחלק לשני חלקים: (1) תולדות חייו של סב הכלה, הרב **מאיר נתן הופשטיין** ע"ה, אשר - כלשון כ"ק אדמו"ר זי"ע - "ההשגחה העליונה זיכתו בהקירוב הגדול והפנימי" כ"שזכה לראותו ולשמשו" את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, בעת שהותו בוונה, ובמקומות המרפא הסמוכים לה, פורקסדורף ופרכטלדסורף; (2) מקבץ סיפורים ששמעו חסידים מהרב הופשטיין ששמע באותם ימים בעצמו מפי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

(ב) **מדור מכתבים** - בהמשך להיכרות ושימוש בקודש, זכה סב הכלה הרב הופשטיין לקירובים מיוחדים מאת אדמו"ר מהוריי"צ וחתנו כ"ק אדמו"ר, כפי שמשתקף במכתבים ובביטויים המיוחדים שנאמרו אליו וכלפיו במכתבים המובאים בפרק זה, שחלקם מתפרסמים כאן לראשונה, והשאר עתידיים בעז"ה לצאת לאור כחלק מספר על מאורעות חייו.

(ג) **הקשר בין הבני דודים** - סיפור הקשר בין ר' **שלמה זלמן דבורקין** ע"ה, בן דודו של הגאון החסיד הרב **זלמן שמעון דבורקין** ע"ה, שהתוודעו אחד אל השני לאחר שנים רבות.

(ד) **תמונות מיוחדות** - תמונות מיוחדות המתפרסמות לראשונה של כ"ק אדמו"ר שצולמו ע"י משפחת החתן ובהם נראים החתן ואחיו.

יוסף ורעכיל הופשטיין

הנדון, לונדון

יהודה לייב ושפרה דבורקין

בני ברק, ארץ הקודש

”הקירוב הגדול והפנימי”

תולדות חייו וסיפור קשריו המיוחדים של החסיד ר' מאיר נתן הופשטיין ע"ה
שזכה לשמש את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בעת היותו בוינה

משמש בקודש

אחד האישים עמם היה כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בהיכרות קרובה בתקופות בהם שהה בבית מרפא בעיר פורקסדורף הסמוכה לוינה, לצורך חיזוק הבריאות, הוא סב הכלה, הרה"ח ר' מאיר נתן הופשטיין ע"ה, שהיה גם ממקורביו של האדמו"ר מקופיטשניץ זצ"ל.

באותה תקופה, התקרב הרב הופשטיין אל הרבי הריי"צ ואף זכה לשמש אותו, סיוע שזכה להוקרה רבה מצד כ"ק אדמו"ר הריי"צ וכ"ק אדמו"ר זי"ע, כפי שמשתקף בביטויים הייחודיים והחמים שכתב לו הרבי שנים רבות לאחר מכן.

וכה כתב לו הרבי באחד המכתבים: **"אשר ההשגחה העליונה זיכתו בהקירוב הגדול ופנימי מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא בישראל".** ובמכתב נוסף כתב לו הרבי: **"שזכה לראותו ולשמשו"**. (תצלום המכתבים מצורף בזה¹).

הקשר עם הרבי החל גם הוא אז כאשר היה מקורב לרבי הריי"צ, והכיר גם את הרבי ששהה שם גם באותה תקופה לצד חותנו, הקשר שהחל אז התפתח והתהדק במהלך השנים. "באותם ימים הוא עבד גם עם הרבי נשיא דורנו ביחד, היה בא להתפלל הרבה במניין של הרבי הריי"צ והיו לו הרבה קירובים מהם", מספר הרה"ח ר' נחום שטרנברג מקראון-הייטס - חתנו של הרה"ח ר' זלמן גוראריה ע"ה - שאחד מאחיו נעשה לימים חתנו של ר' מאיר נתן.

על היחס הקרוב מהרבי הריי"צ ומהרבי מוסיף לספר ר' בנציון הקנר מלונדון: "ר' מאיר נתן סיפר לי שכאשר עזב את וינה עם משפחתו, בשנות ה-30 של המאה ה-20, הורה הרבי ריי"צ לרבינו ללכת לתחנת הרכבת ללוות את ר' מאיר נתן ולהביא שוקולד לילדים...".

במכתב לר' זלמן גוראריה כותב אודותיו הרבי הריי"צ, "אחד ממכרי ר' מאיר נתן שיי' האפשטיין מווען וכעת בירושלים עיה"ק תובב"א כותב לי"²... ובמכתב להאדמו"ר מקופיטשניץ (שאף עמו היה ר' מאיר נתן בקשר חליפת מכתבים) כותב: "אתעניין לדעת אם נתחדש דבר לטוב של ידידינו הנעלה והנכבד מר מאיר נתן שיי' האפשטיין"³.

לימים כאשר אחת מבנותיו באה בקשרי השידוכין, לקחה אביה לקבל ברכה מהרבי לקראת נישואיה. כך גם עשה בהתקרב עת חתונתה של בת נוספת. **כשנכנסו ליחידות נעמד הרבי מלאו קומתו לכבודו של ר' מאיר נתן!**

מלודז' לוינה

ר' מאיר נתן נולד בחודש תשרי תר"ס בעיר לודז' לאביו ר' אברהם הי"ד ולאמו מרת חיה הי"ד. אביו ר' אברהם, חסיד נשוא פנים ובעל ממון. היה בן אחר בן להרה"ק רבי ישראל הופשטיין המפורסם בכינויו המגיד מקוזניץ,

¹ עמודים 12, 16. עוד מכתבים אליו מכ"ק אדמו"ר זי"ע ב'קונטרס צדיק למלך' ז' עמ' 149 ואילך, ועוד שם, ע' 160, מכתב מי"א תשרי תשי"ח.

² אגרת ו'תעט, אגרות קודש מוהריי"צ כרך יז עמ' רכד.

³ אגרות קודש מוהריי"צ כרך ד עמ' י. וראה אודותיו עוד באגרות קודש מוהריי"צ כרך ג עמ' תקעח.

⁴ אבי ר' מאיר נתן, ר' אברהם, בנו של הרב נפתלי הערץ בן הרב ברוך יוסף בן הרה"ק ישכר בן להרה"ק משה אליקים בריעה בעל 'הבאר משה' בן להרה"ק רבי ישראל מקאזניץ זי"ע.

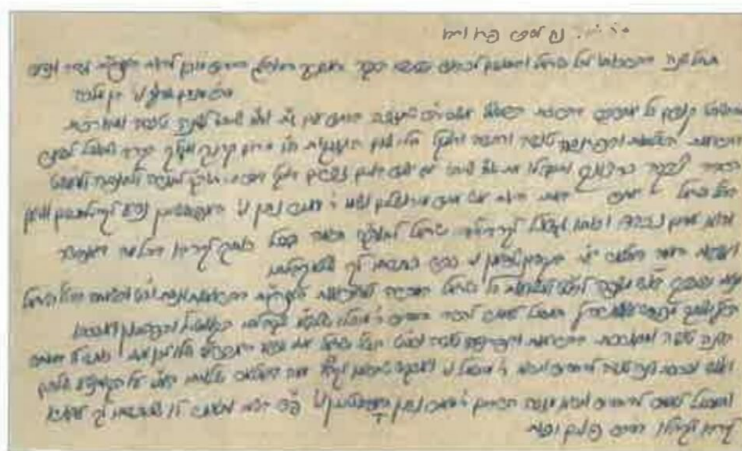
ומנכדיו⁵ של הרה"ק רבי יהודה לייב הכהן מאניפולי, בעל מחבר הספר "אור הגנוז" ומי שהתבקש ע"י כ"ק רבינו הזקן לתת את הסכמתו לספר התניא קדישא.

האב ר' אברהם היה מחסידיו ושומעי לקחו של קרוב משפחתו הרה"ק ר' קלונימוס קלמיש שפירא הי"ד האדמו"ר מפייעסעצנא, מחבר הספר "חובת התלמידים", ומזמן לזמן היה נוסע לשהות במחיצתו.

ערב מלחמת העולם הראשונה, ברח הנער מאיר נתן, ביחד עם אביו ר' אברהם וכל משפחתו, מהעיר לודז' אל העיר וינה שבמדינת אוסטריה. כך חמק בין היתר מהשירות בצבא הפולני. מאוחר יותר שבו הוריו חזרה אל העיירה לודז' שם נפטרו.

הבחור מאיר נתן נסע לגאלאנטא שם למד בישיבה של הרב הגאון ר' יהושע בוקסבוים ז"ל הי"ד, מזמן לזמן היה שוהה במחיצתו של קרוב משפחתו הרה"ק ר' אהרון יחיאל הופשטיין האדמו"ר מקאזניץ הי"ד.

בהיותו מתמיד גדול ואוהב תורה עסק בוינה בקירוב ועידוד בחורי ישראל תוך שהוא פועל ומשפיע עליהם שלא יסורו מדרך התורה ויתפתו לרוחות המשכילים שנשבו בעוז באותם ימים ופרצו חומות כרם ישראל. "היכן שהוא ראה נשמה שצריכה חיזוק הוא מיד רץ והחל ללמוד איתו ולקרבו", מספר בנו, אב הכלה, ר' יוסף אלימלך ש"י. "וכל כך מסר נפשו על חינוך ילדי ישראל, שפעילות זו בוינה לא מצאה חן בעיני כמה הורים עד שכמעט ונאסר 'בעוון' כך", מוסיף לספר.

מכתב הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק זצ"ל שבו הוא כותב על ר' מאיר נתן: "והוא אדם מכובד, וכוחו גדול לקרב ילדי ישראל לתוה"ק".

בעיר וינה התפרסם לבנש"ק ולאיש גדול וחשוב. הוא היה גביר גדול, ותרם ממון רב לענייני חסד ומצוות.

עוד על פועלו בוינה, מספרת בתו של ר' מאיר נתן⁶: "כשאמי ע"ה הגיעה פעם אל הגאון הגדול הפוסק הרב שמואל וואנזר ע"ה, היא אמרה לו שהוא חייב הכרת הטוב לבעלה, מכיוון שכאשר הרב וואנזר היה בחור צעיר בוינה רצו

⁵ בעל 'הבאר משה' (משה אליקים בריעה) היה חתנו של הרה"ק רבי לייב הכהן מהאניפולי ז"ל בעל 'אור הגנוז' והוליד אז את בנו הרה"צ רבי ישכר ז"ל (ע"פ ספר 'זכות ישראל' (להגה"ח ישראל בערגער) עשר אורות למערכת ה' מחו' הרה"ק ר"י מקאזניץ).

⁶ נדפס בגליון 'בנות ציון' מוסף דחסידי באבוב קונטרס ס"ה.

הוריו לשלוח אותו ללמוד במוסדות כלליים שאינם לרוח היהדות התורנית, ור' מאיר נתן פעל והשפיע עליהם לשלוח אותו לישיבה 'חכמי לובלין' המפורסמת...". כך סייע להגאון הגדול הפוסק הרב שמואל וואזנר ע"ה, יליד וינה, לנסוע ללמוד בישיבת "חכמי לובלין" בפולין אצל הגאון רבי מאיר שפירא, ובדומה לכך ובאותו ולהט פעל על בני נוער רבים.

מספר הרב נתן געשטעטנער ז"ל בקונטרס "עובדא דרבי עמרם" הנדפס בספרו דברי בן עמרם⁷: "אני זוכר היה בחור ירא שמים מהעיר ויען אחר שכבשוהו הרשעים ושמו היה ר' מאיר נתן הופשטיין ז"ל נכדו של הרה"ק בעל ה'עבודת ישראל' והיה בבית אבי כמה שבועות וכאשר נחלה ושכב במיטה ימים הרבה שמשו אותו בני הבית ובמיוחד אמי הצדקנית ז"ל".

מקשר יהודים אל הרבי הרי"צ

מספר ר' נחום שטרנברג: "ר' מאיר נתן בהיותו בוינה עסק בקירוב נערים לרבי ריי"צ", וכפי שמתאר זאת ר' מרדכי שמחה, מחסידי גור, בספרו "למען תספר" שבו הוא העלה על הכתב סיפורים מיוחדים שחווה בעצמו וששמע מאחרים. כששהה ר' מרדכי בוינה הוא הכיר את הרב הופשטיין, שהשפיע עליו לפגוש את הרבי הרי"צ.

וכך הוא מספר⁸:

"הכרתי אדם גדול וחשוב בשם ר' מאיר הופשטיין זצ"ל אשר עסק הרבה בקירוב ועידוד הנוער. כנכד ישיר של 'בעל עבודת ישראל', הוא השפיע עלי לבחור בדרך של דבקות בצדיקים. בהיותו בזמן ההוא גם מקורב אצל האדמו"ר זצ"ל מלובביץ, הוא רצה להשפיע עלי ללכת בדרכו".

בהמשך מספר ר' מרדכי על הפגישה עם הרבי הרי"צ:

"פעם אחת כשהרבי מלובביץ זצוק"ל ביקר בווינה תצ"ו פגש אותי הר מאיר נתן זצ"ל ברחוב ואמר לי מרדכי! בא תיסע אתי! והוא לקח אותי. כשנכנסתי ישב איש זקן עם הדרת פנים ונזכרתי שראיתי אותו באסיפה גדולה ונתברר לי שזה היה המהרי"ץ מלובביץ זצוק"ל".

וממשיך לספר ר' מרדכי את אשר אמר לו הרבי הרי"צ באותה פגישה:

"הוא פנה אלי ואמר תדבר בדברי תורה עם הר' אשר למבערגער זצ"ל ותבא אלינו לאוטבוצק תצ"ו. זאת היתה עיר מרפא על יד וורשא תצ"ו ושם היה גר וגם היתה שם הישיבה "אחי תמימים". אני לא כל כך הבנתי כוונתו וכנראה הוא חשב שאני מהסס אז הוא הוסיף דיבורים שהיה לי לפלא גדול, הוא אמר כדברים האלה 'באם הנך רוצה, אני אשלח למסור להורים שלך ואני מוכן לקחת אותך מיד אתנו'. זה כמובן היה לי עוד יותר קשה להבין ובזה הסתיימה השיחה ואני חזרתי הביתה".

עוד מספר ר' מרדכי שבהמשך היה אצל הרבי נשיא דורנו וסיפר לו את הסיפור בהרחבה, והרבי הביע התעניינות על פרטי הסיפור.

⁷ חלק א עמ' שטז.

⁸ עמודים טו-טז.

תקופת ארץ ישראל

כשהחלה מלחמת העולם השנייה נסע ר' מאיר נתן מוינה לבודפשט שבהונגריה. המצב באותה עת בשונה מפולין עדיין היה רגוע, שם נשא את זוגתו מרת הדס נכדת הרה"צ רבי אלימלך מליזענסק.⁹

מיד לאחר נישואיהם, כשהמצב החל להחמיר בהונגריה, הרב הגאון ר' מיכאל בער וויסמאנדל ז"ל מנייטרא והגאלאנטער רב ז"ל יעצו לו לעזוב את הונגריה ולנסוע לארץ ישראל. כשהגיעו לארץ ישראל התגוררו בתחילה בשכונת קטמון בירושלים עיה"ק, לאחר מכן כשהמצב באזור החל להיות מתוח מהמנדט הברטי עברו ל'בתי הונגרים' בירושלים.

כשר' מאיר נתן התגורר בירושלים למד בחברותא עם הרה"צ ר' מרדכי חיים סלאנים זצ"ל. מספרת בתו של ר' מאיר נתן: "אני זוכרת כיצד כל יום לפנות בוקר דפק אצלנו בחלון הרה"צ ר' מרדכי חיים סלאנים בהיותו כבר מוכן ללמוד"¹⁰. בארץ הקודש הסתופף גם בצלו של הרה"צ ר' אהרן מבעלזא זצ"ל.

באותה עת בארץ ישראל - לאחר ימי השואה האיומה שלא נשאר כמעט שריד לבית קאז'ניץ - רצו להכתיר את ר' מאיר נתן לאדמו"ר מקאז'ניץ בהיותו בן אחר בן להרה"ק מקאז'ניץ, אך הוא סירב לכך.

לאחר שהתגורר כמה שנים בירושלים עבר ליפו. מספר ר' נחום שטרנברג חתנו של רז"ג: "ר' מאיר נתן קירב הרבה יהודים לחב"ד. אני מכיר כמה אברכים מכפר חב"ד שנחשפו לחסידות חב"ד דרכו. הכרתי את ר' מאיר נתן כאשר התגורר ביפו, עוד לפני שאחי נשא את בתו. היה לר' מאיר נתן בן בשם משה שנפטר בגיל צעיר, להבדיל בין חיים לחיים הייתי חבר טוב שלו. ר' מאיר נתן שלח את בנו משה ללמוד בתו"ת, וכך למעשה הכרתי אותו - דרך בנו שלמד איתי יחד בישיבה תו"ת בלוד".

המעבר ללונדון

בשנת תשט"ז קבעו את מושבם בעיר לונדון, שם עסק גם בשדה החינוך, והיה "בוחן" תלמידים בא' מהמוסדות המקומיים. גם בלונדון פעל רבות בקירוב הנוער, והיה משפיע עליהם מאישיותו העדינה הספוגה ברוח חסידית טהורה. באותם ימים תרם רבות ר' מאיר נתן ליובאוויטש" וסייע ככל יכולתו.

ר' מאיר נתן קיים בביתו שיעור תניא לבחורי ישיבות מחסידות בעלזא, שהיה נמשך עד חצות הלילה.

באותם תקופה המשיך את קשרי המכתבים עם הרבי, שחלקם פורסמו באגרות קודש וחלקם מובאים להלן בפרסום ראשון.

על תקופה זו מספר ר' יוסף יצחק ליברוב ש"י מכפר חב"ד, שגדל בלונדון והכיר את ר' מאיר נתן:

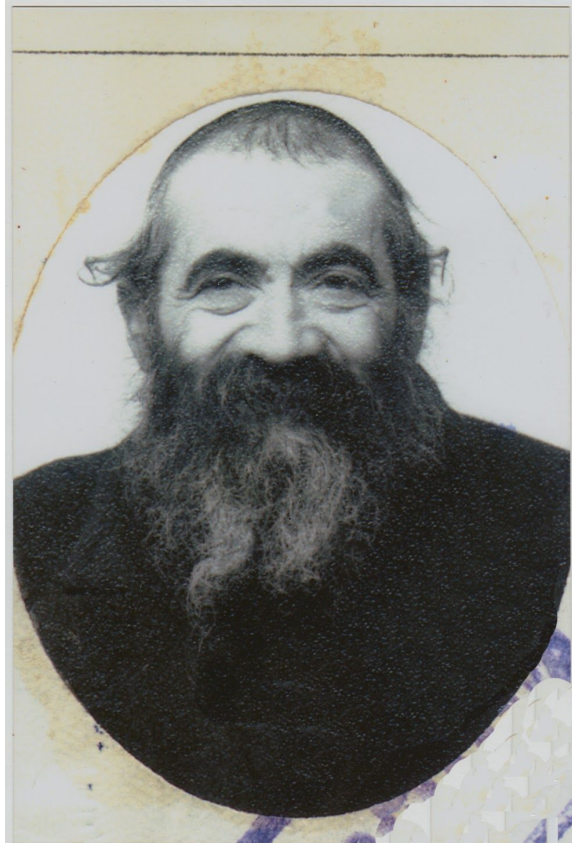
"בילדותי הכרתי את ר' מאיר נתן שהיה שכן שלנו בלונדון. היה יהודי מאוד עדין. פעם הוא פגש אותי בשבת בבוקר ושאל אותי מה אני עושה... והציע לי ללמוד איתו. למדנו יחד חסידות, נדמה לי שזה היה לקוטי תורה. זה היה במשך תקופה ארוכה, כחצי שנה. באותם הזדמנויות הוא סיפר לי על הפגישות שלו עם הרבי רי"צ בוינה".

⁹ אמה מרת חנה בת הרב נתן יחזקאל וייסבלום לאדמיר רב (כיתום זכה להתגדל אצל הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע ורגיל לקרוא אותו בלשון חיבה "יחזקאל שלי") בן אחר בן לרבי אלימלך מליזענסק, אביו רבי אלעזר בן הרה"ק רבי נפתלי בן הרה"ק רבי אלעזר בן הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק.

¹⁰ נדפס בגליון 'בנות ציון' דחסידי באבוב קונטרס ס"ה.

בי"ד אדר תש"ל קיבל ר' מאיר נתן התקף לב והלך לבית עולמו.

הקשר המיוחד וההוקרה הרבה של הרבי לר' מאיר נתן המשיך גם לאחר פטירתו והתבטא גם ביחס המכובד לזוגתו מרת הדס ע"ה. על כך מספר אב הכלה יבדלחט"א ר' יוסף אלימלך שי"י, כי "בשנת תשל"ה נכנסתי עם אמי ליחידות בהיותי נער צעיר, הרבי נעמד לכבודה ולא ישב עד שאמי התיישבה, בין הדברים אמי אמרה לרבי שבגיל 10 שלחו אותי ללמוד בסקווער. אני זוכר שהרבי שאל אותי אם אני מתגעגע לבית והשבת בחיוב, הרבי אמר לאמי: מ'שיקט נישט קיין יונגער קינד אוועק פאר אכצן יאר [=לא שולחים ילד צעיר מחוץ לביתו לפני לפני גיל 18..]

הרה"ח ר' מאיר נתן ע"ה

*** חלק שני ***

סיפורים ששמע מהרבי הרי"צ

החסיד המפורסם ר' רפאל כהן ע"ה, ביקר אצל הרבי הרי"צ בשהותו במעון המרפא בפורקסדורף, בדרכו מרוסיה לארץ ישראל. מכיוון שהיה אפשר לנסוע לארץ הקודש במספר דרכים, הוא בחר לעבור דרך וינה כדי להתראות עם הרבי.

ככל הנראה באותה הזדמנות פגש והכיר ר' פאליע את הרמ"נ הופשטיין, כאשר בהמשך העלה על הכתב סיפורים מעניינים ששמע מפיו הקשורים אל הרבי הרי"צ.

בספרו "שמועות וסיפורים" מובאים מספר סיפורים אודות תקופת שהותו של הרבי הרי"צ בפורקסדורף, סיפורים אותם סיפר הרבי לרב הופשטיין בעת ששימש אותו.

וכך מספר ר' פאליע כהן בשם ר' מאיר נתן¹¹:

"אדמו"ר [הרי"צ] זי"ע סיפר שפעם ישב אצל דודו אלכסנדרוב בהבנק שלו במוסקבא, והנה נכנס איש אחד במהירות ומספר לדודו שנערה אחת שרצתה להמיר את דתה ר"ל וכבר נמצאת בבית הכומר, והוא משתדל עבורה וב"ה הצליח ויכול להוציאה בעד סכום מסויים, וחסר לו עוד מאתיים ר"כ, וזה צריך הוא עד שעה 12, ומבקש מבעל הבנק אלכסנדרוב שיתן לו הסכום הנ"ל. אמר לו זה סכום גדול יותר מדאי בשבילי, אני אוכל להשתתף בסכום מסויים, אבל לא את כל הסכום הנ"ל, ונתן לו סכום הגון, וגם אדמו"ר זי"ע נתן לו סכום הגון, והאיש הלך לו.

"למחרת ראה אותו, ושאלו אם השיג את הכסף הנצרך אתמול, וסיפר לו כשראה שהזמן מאוחר הלך לביתו, ולקח כל התכשיטים של אשתו, וכל הדברים שבביתו יקרי ערך, והביא זה לבית משכון לומברד ולווה על זה כסף והוציא את הנערה, וסיפר זה ברוב שמחה, והיה ניכר עליו שמרגיש את עצמו מאושר מזה, אדמו"ר זי"ע נתפעל מאוד מזה, ובבואו לביתו סיפר זה לאביו, ואמר לו אביו אדמו"ר זי"ע, 'פאר אזא שטיקל ארבעט בלייבט ניט דער אייבערשטער קיין בעל חוב'.

"בעוד כמה שנים היה אדמו"ר זי"ע במוסקבא, והלך בסביבות הרחובות אילינקא, ניקולסקי, מקום של הבנקים הגדולים וראה בנק חדש שאף פעם לא ראה אותו, ואחר כך נודע לו שבעל הבנק הזה החדש הוא האיש הנ"ל, שהציל את הנערה כנ"ל, והשם יתברך שילם לו והתעלה באושר".

השייכות של רוזיין וליובאוויטש

יהודי חשוב מגזע שושלת רוזיין הגיע לוינה¹², ושמע שהרבי הרי"צ נמצא בפורקסדורף הסמוכה לוינה והשתוקק להכירו ולהיכנס אליו. בהכירו את ר' מאיר נתן שהתגורר אז בווינה, ביקש ממנו שיתלווה אליו.

כשנכנס לראשונה לרבי הרי"צ סיפר לו סיפור ששמע מאבותיו אודות רבינו הזקן:

¹¹ שמועות וסיפורים חלק א' (תשכ"ד) עמ' ק"ח ואילך.

¹² הסיפור להלן ע"פ שמועות וסיפורים חלק א' עמ' קמט.

“פעם בליל ראש השנה, הנה הרב המגיד כבר גמר תפלתו, וגם כל התלמידים, רק אדמו"ר הזקן התפלל עדיין, והרב המגיד חיכה לו ולא ערך את השולחן, והיות שהיה הצעיר שבחבורה, הנה במחשבתם של התלמידים הקדושים עלה כעין קפיידא על אדמו"ר הזקן שהרב המגיד צריך להמתין לו, הרב המגיד הרגיש מחשבתם ואמר להם, כאשר זלמינא אומר "וידע כל פעול כי אתה פעלתו" אינו זז מהשטענדער שלפניו עד שהשטענדער מרגיש את זה כי אתה פעלתו...”

בהמשך השיחה אמר לו הרבי הריי"צ, כנראה שליובאוויטש עם רוזין יש להם שייכות, והראיה, שבעת שהייתה ההסתלקות של הצדיק הקדוש מרוזין ואז לא היה טעלעגראף וכו', והנה ראו שאדמו"ר הצמח צדק ישב "שבעה" כחצי שעה כדין אבלות על תלמיד-חכם שבדור שנפטר, ולאחר זמן נודע שאז נסתלק הקדוש מרוזין.

תפילה באריכות

עוד מספר ר' פאליע ששמע מר' מאיר נתן¹³:

“בהיות כ"ק אדמו"ר [מוהריי"צ] זי"ע בפורקערסדארף, [הסמוכה לוינה], חל ב' ניסן ביום שישי, ושלח אדמו"ר לבקש מאנשי העיר שישלחו לו כמה בחורים למנין, כי ביום זה חל "יארצייט" אביו אדמו"ר [מהורש"ב] נ"ע.

אחד מנכבדי העיר רצה גם כן להיות נוכח בתפילת אדמו"ר, והיתה לו חנות אותה השאיר ביד העובדים, שכן חשב שהתפילה תקח שעה בערך, והנה אדמו"ר התפלל באריכות גדולה ובבכיות עצומות, וארכה שהותו כמה שעות, ונכבד זה חזר לעסקיו רק בשעה אחת אחר הצהרים, והדבר נתפרסם לרבים, לשנה הבאה לקראת ב' ניסן¹⁴ שכרו אוטובוס מיוחד, ובאו הרבה אנשים לתפילה, והנה אדמו"ר הריי"צ התפלל לכאורה באופן פשוט בזמן קצר כרגיל¹⁵.

כשאינ דגל לבן

עוד סיפר ר' פאליע¹⁶ בשם הרמ"נ כי פעם דיבר אדמו"ר הריי"צ עם אנשי ועד הקהילה דוינה באיזה ענין, והמשיל להם משל (אבל אינו זוכר למה היה זה מכוון), שפעם בזמן המלחמה נסעה אוניה בים והנה פגשו באוניית האוייב וגמרו אומר להכנע לפניהם, והסדר הרי הוא שצריכים לתלות דגל לבן לסימן כניעה, ולא היה שם אף חתיכת בד לבן לעשות דגל, ובגלל זה הרגו את כולם שנמצאו בהאניה מחמת חוסר הבד הלבן.

¹³ שמועות-וסיפורים חלק א' עמ' קב.

¹⁴ ככל הנראה הכוונה לב' ניסן תרצ"ז, שכן בשנת תרצ"ו הרבי הריי"צ לא היה בתקופה זו במעון המרפא ליד וינה, ובב' ניסן תרצ"ז היה.

¹⁵ הרב ראובן צבי יהודה פייגלשטאק שי', יליד וינה, מספר את הדברים באופן שונה מעט ואולי מדובר בהזדמנות אחרת: “פעם אחת לן הרבי הריי"צ בבית משפחת פפנהיים ולא במלון, הרבי התפלל תפילת מעריב בבית עם מנין מצומצם ובבכיות נוראות, ותהום כל העיר, כתוצאה למחרת בא לבית פפנהיים ציבור גדול לתפילת שחרית, אולם הפעם תפלתו של הרבי הייתה כרגיל...”

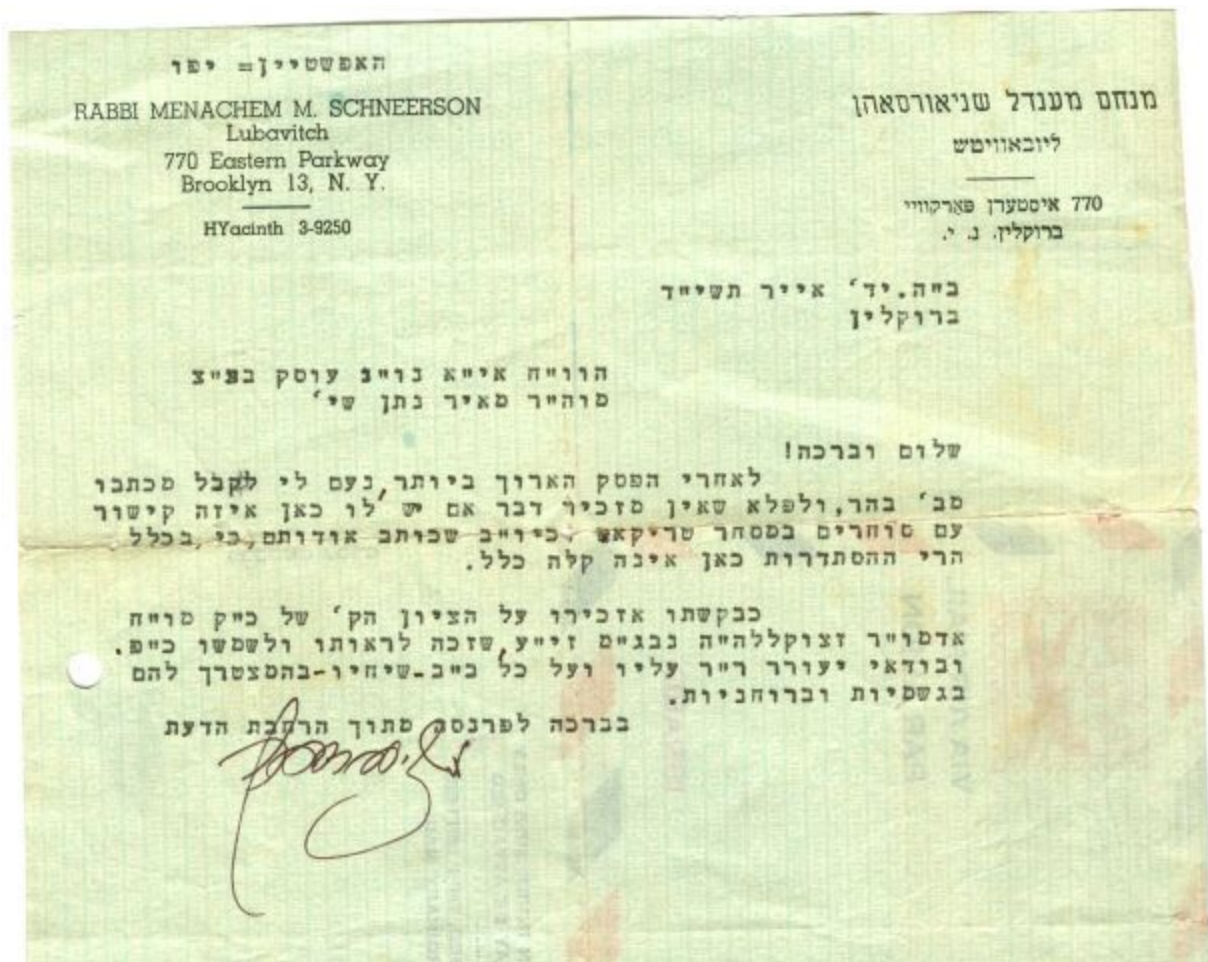
¹⁶ שם עמוד קב.

מדור מכתבים

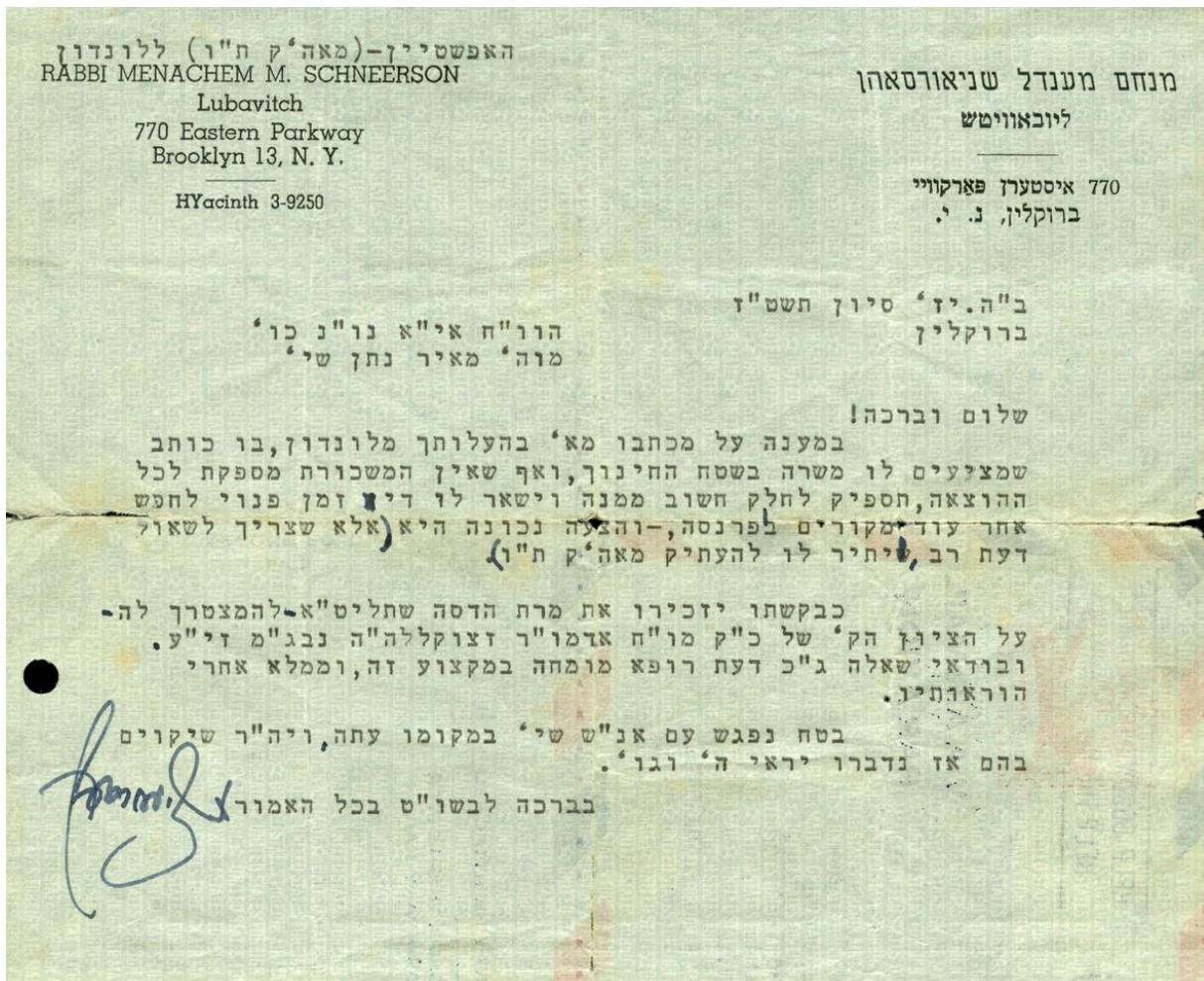
תצלום מכתבים מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וכ"ק אדמו"ר לסב הכלה הרה"ח ר'
מאיר נתן הופשטיין ע"ה

"נהניתי לשמוע מפעולתו הטובה בעניני התעוררות". מכתב הרבי הרי"צ לר' מאיר נתן

"כבקשתו אזכירו על עה"צ הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר.. שזכה לראותו ולשמשו כמ"פ". מכתב הרבי לר' מאיר נתן

מכתב הרבי, בו הוספת כמה תיקונים בגוכתי"ק, לר' מאיר נתן בקשר עם הצעת עבודה בשדה החינוך מלונדון.
 "הצעה נכונה היא (אלא שצריך לשאול דעת רב, [כאן מחק הרבי את האות ש, והוסיף במקומה את האות ו] ויתיר
 לו להעתיק מאה"ק ת"ו)", כותב לו הרבי

האפשטיין - לונדון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה.ז' אלול תשס"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ כו'
מוה' מאיר נתן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מעש"ק, שכנראה ממנו כבר הסתדר בענין קנין הבית, ויה"ר שיצליח ג"כ בהקצאת ב"ב שי' בשעה טובה ומוצלחת, ומתוך הרחבת הדעת ופרנסה יוסיף אומץ במקומו עתה בעניני יהדות בכלל, ובהפצת מעינות תורת הבעש"ט עד שיגיעו גם חוצה.

כבקשתו יזכירו את הרב משה דוטש שי' על הציון הק' של כ"ק-מו"ח אדמו"ר זוקלה"ה נבג"מ זי"ע להענין אודותו כותב. וכיון שלכל דבר צ"ל צנור המקשר את המברך ומתברך-מהנכון שהנ"ל יקבע שיעור בלימוד תורת החסידות חב"ד עלי' מסר נפשו כ"ק-מו"ח אדמו"ר המעורר ר"ר, וכך שבלי נדר ישמור שלשת השיעורים הידועים בחומש תהלים ותניא עכ"פ מכאן ולהבא, והשי"ת יצליח את כ' לנשר טוב בכל האמור

בברכת כתיבה וחתימה טובה

מכתב הרבי לרמ"נ בתחילת מעברו ללונדון. הרבי מתעניין האם כבר הסתדר בענין קנין הבית, ומאחל לו הצלחה בהבאת ב"ב ללונדון

האפשטיין - אלנדאן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

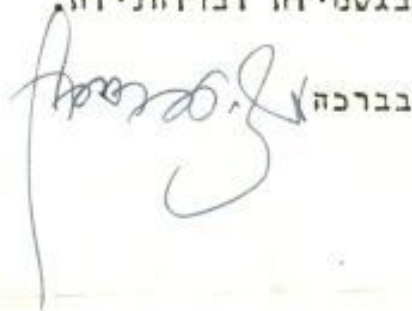
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ט
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מה' מאיר נתן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולמל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

מכתב הרבי ובו ברכה לשנה החדשה, עם תיקון כתיבת שם העיר לאנדאן

האפשטיין = לונדון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, הי"י סימן תשי"ב
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ זכו'
מוה' מאיר נתן שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מיום הרביעי
בקשת ברכה פ"נ.

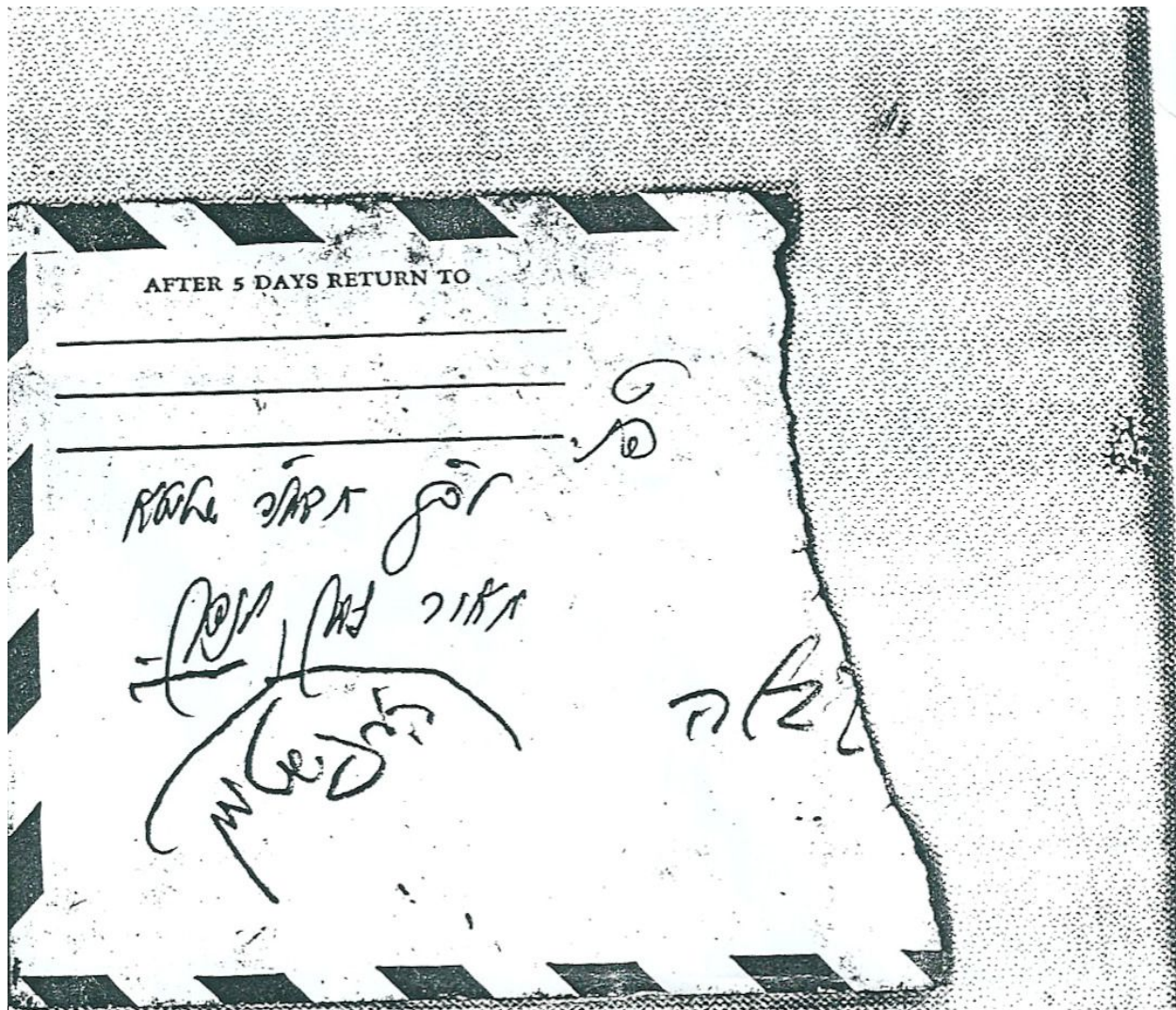
בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לחוכן כתבו, ויהי רצון
שיבשר טוב בזה.

מובנת הפליאה והתמי', שאינו מזכיר במכתבו דבר
בהנוגע לפעולותיו בהנוגע להפצת היהדות בכלל והפצת המעיינות
ביחוד, אשר בשנה היא שנת המאחים להסתלקות מורנו הבעל שם טוב
ז"ל, וידוע דברי אגה"ק שלו, אשר לכשיפוצו מעיינותיו חוצה קא"ת
מר. וכן לא-מהשתחפוחו בפעולות בית ליובאוויטש, שגם בזה פליאה
גדולה לאחרי אשר השגחה העליונה זיכתו בהקירוב הגדול ופנימי
מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, ויהי רצון שיבשר טוב גם בזה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. ת. נ. י.
מזכיר

מכתב הרבי עם הביטוי המיוחד והלבבי: "אשר השגחה העליונה זיכתו בהקירוב הגדול ופנימי מכ"ק מו"ח אדמו"ר
נשיא ישראל"

תצלום מעטפה של מכתב ר' מאיר נתן לרבי, עליה הוסיף הרבי בכת"ק את שם משפחתו: "האפשטיין". גם המילה "קבלה" בכת"ק, כנראה להורות לשלוח לו קבלה על נתינת דמי פ"נ.

הסימון חצי עיגול עם קו קטן, וכן הקו תחת המילה לונדון, הוא הוראה למזכירות, להורות להעתיק משם את שם המשפחה והעיר, כפי שהיה מתוקתק בראש כל אגרת של הרבי.

הקשר בין הבני דודים

על סב החתן ר' שלמה זלמן דבורקין והקשר עם בן דודו המפורסם הגה"ח ר'
זלמן שמעון דבורקין

לידה בברכת הרבי

ר' שלמה זלמן דבורקין נולד בשנת תרע"ב, בברכת כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע, לאביו ר' יהודה לייב ולאמו מרת חיה שרה דבורקין. משפחה חב"דית שורשית. הוא נקרא ע"ש סבו, החסיד ר' שלמה זלמן דבורקין. משפחת דבורקין התגוררה בז'לובין שבבלארוס, וכמה שנים התגוררו בעיר הומל השוכנת במרחק מאה קילומטר מז'לובין.

ר' שלמה זלמן היה הקטן במשפחה. אמו מרת חיה שרה נודעה בטוב ליבה, וביחד עם ילדיה, גידלה גם בן יתום וטיפלה בו כאחד מילדיה.

אמו, מרת חיה שרה, נוהגת הייתה לנסוע, מעת לעת לליובאוויטש. פעם אחת ניצלה את ההזדמנות כדי לבקש ברכה לבן נוסף. הרבי העניק לה ברכה שבזכותה נולד ר' שלמה זלמן. בהיותו בן 4 שנים התייתם כשנפטרה אמו שהייתה צעירה לימים בת 35.

על החיים בעיירה ז'לובין לאחר תקופת המהפכה תיאר לימים ר' שלמה זלמן אפיזודה על קרובי משפחתו: "היה דוד בשם אייזיק דבורקין ולאשתו קראו שיינע אסתר. לבנים שלהם הייתה תחנת קמח בז'לובין, חמשה אחים ברחו בגלל שהממשלה רצתה מהם הרבה מיסים, אחד האחים בשם חיים נשאר לנהל את העסק, עצרו אותו כי לא היה ביכולתו לשלם, אח"כ כשראו שאין מישהו שיכול לנהל את התחנת קמח אז שיחררו אותו, הוא חזר לנהל את העבודה בתחנת קמח אבל היה צריך להזדהות כל יום במשטרה".

ר' שלמה זלמן למד לאחר זמן המהפכה במחותרות. בתקופה שלאחר מכן נשא את מרת דבורה לבית טאובר, שברחה מפולין לרוסיה, שם התחתנו.

לאחר המלחמה יצאו מרוסיה בזכות מרת דבורה שהיה לה פספורט פולני. הם ניסו לעלות לארץ הקודש אך הוחזרו לקפריסין, שם שהו למשך כשנה, ולאחר מכן עלו שוב לארץ ישראל, ומוסדות המדינה הושיבו אותם בעיר כפר סבא.

בהיותו בכפר סבא היה בקשרי ידידות עם הרבנים הרב דרבקין הרב אריאל והרב שטיינמן. כשהרב שטיינמן התגורר בכפר סבא נוצר קשר הדוק ביניהם ואף למדו יחד בחברותא. הרב שטיינמן שלח את בניו ובנותיו ללמוד ברשת "אהלי יוסף יצחק", וכך בנו, אב החתן, ר' יהודה לייב, היה נוסע יחד עם בניו של הרב שטיינמן לבית הספר. כשעבר הרב שטיינמן לבני ברק, היה ר' שלמה זלמן מבקר אצלו בביתו בהזדמנויות שונות, אותם היו מנצלים גם ללימוד משותף. כשנפטר ר' שלמה זלמן הגיע הרב שטיינמן לנחם את בנו ר' יהודה לייב אב החתן וכך גם מאוחר יותר, כשנפטרה אשתו של ר' שלמה זלמן הגיע שוב לנחם.

החיפוש אחר בני המשפחה

לר' שלמה זלמן היו אחים ואחיות וגם בני דודים באותה עיירה שבה נולד וגדל. לאחר המלחמה ניסה לאתר את בני משפחתו, אך לשווא. וכך נשאר בודד בתחושתו, מתוך מחשבה שלא נותרו מבני משפחתו.

לאחר שנים רבות, גב' שושנה רוטברג, שהתגוררה בשכנות למשפחת דבורקין בכפר סבא, עברה להתגורר באמריקה. בעלה היה מנהל בית ספר "בית-יעקב" בבורו פארק, בהיותה שם שמעה על הרה"ח המפורסם הרב זלמן שמעון דבורקין, רבה של 770... מתוך היכרותה עם משפחת דבורקין מכפר סבא, הגיעה גב' שושנה אל הרב דבורקין וסיפרה לו על שלמה זלמן דבורקין מארץ ישראל. הרב דבורקין מצדו אמר לה שהוא אכן יודע שהם קרובי משפחתו, ואז התברר כי למעשה הם בני דודים ראשונים, ומאז החלו להתכתב ביניהם.

בהכנסת ס"ת הראשונה לילדי ישראל, כשר' זלמן שמעון הגיע לארץ, הוא הגיע לביתו של שלמה זלמן בכפר סבא לבקרו.

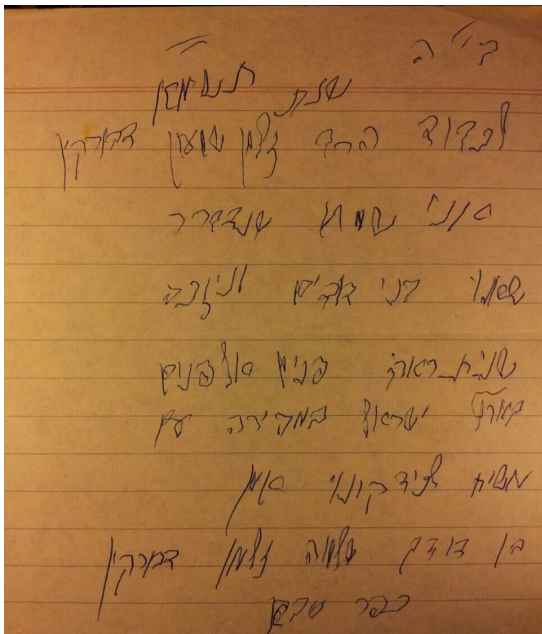
להלן תצלום ההתכתבות ביניהם בקשר עם המסופר כאן:

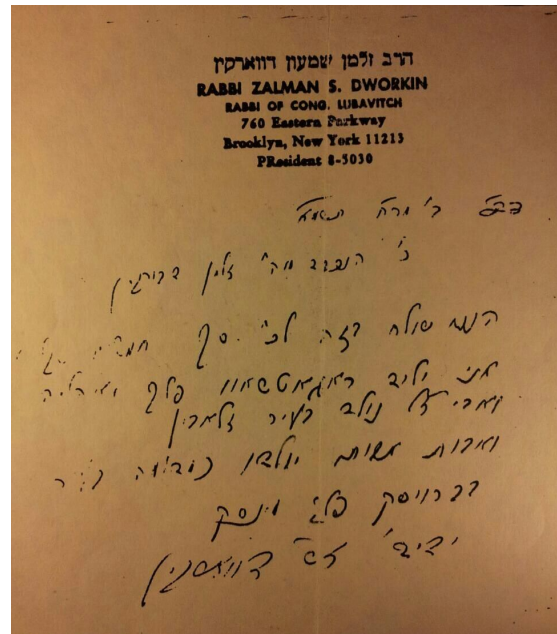
סב החתן, הרה"ח ר' שלמה זלמן דבורקין ע"ה

בן הדוד, הגה"ח ר' זלמן שמעון דבורקין ע"ה

מכתבו של ר' שלמה זלמן

מכתבו של הרב זלמן שמעון

תמונות

מכ"ק אדמו"ר

תמונות של החתן ומשפחתו אצל כ"ק אדמו"ר

חורף תשמ"ו

בצד ימין נראית משפחת החתן - אמו, אחיו ואחיותיו.

כאן נראה כ"ק אדמו"ר נכנס למכונית. הראשון משמאל עם הגב למצלמה - אב החתן.

חורף תשנ"ב

בחודש טבת תשנ"ב ביקרה משפחת החתן אצל כ"ק אדמו"ר. באחד הימים, כשהרבי יצא לאוהל בסביבות השעה שלוש בצהריים, הסתובב כדי לחלק מטבעות לילדים, אלא שהייתה זו שעת לימודים ועל כן לא היו ילדים באזור. הרבי סימן לחתן עם אצבעו הק' לבוא לגשת לקחת מטבע. תוך כדי שהות החתן לבוא לרבי, אחותו תחי' תפסה בידו והלכו יחד לקבל מטבע מידו הק'.